

PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

Szkoły Podstawowej
im. Jana III Sobieskiego w Lyskach

Rok szkolny 2025/2026

Spis treści

Wstęp

I. Misja szkoły	str. 6
II. Charakterystyka sylwetki absolwenta szkoły	str. 7
III. Struktura oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych	str. 9
IV. Cele główne i szczegółowe wychowania i profilaktyki	str. 11
V. Diagnoza środowiska szkolnego i sytuacji wychowawczej	str. 15
VI. Operacjonalizacja celów w formie zadań	str. 18
1. Kształtowanie odpowiedzialności ucznia	str. 18
2. Kształtowanie postaw obywatelskich i samorządowych	str. 22
3. Respektowanie praw człowieka w szkole	str. 23
4. Współpraca z rodzicami	str. 24
5. Doradztwo zawodowe	str. 25
6. Integracja środowiska szkolnego	str. 27
7. Szkoła a środowisko lokalne	str. 28
8. Profilaktyka zagrożeń	str. 30
9. Bezpieczeństwo w szkole	str. 36
10. Przygotowanie do świadomego i odpowiedzialnego uczestnictwa w ruchu drogowym	str. 39
VII. Ewaluacja programu wychowawczo-profilaktycznego	str. 40
VIII. Proponowane tematy lekcji wychowawczych	str. 45

Podstawa prawna:

1. Ustawa z 14.12.2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.)
2. Ustawa z 7.09.1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2021 r. poz. 1915 ze zm.)
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18.08.2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449)
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9.08.2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1309)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14.02.2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.)
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31.02.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604)
7. Ustawa z 26.01.1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. 2021 r. poz. 1762 ze zm.)
8. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka Powszechna z 1948 r.
9. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20.11.1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526)
10. Ustawa z 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.)
11. Ustawa z 29.06.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.)
12. Ustawa z 9.11.1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 276)

13. Ustawa z 29.06.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249)
14. Ustawa z 19.08.1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685 ze zm.)
15. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
16. Kierunki nadzoru właściwego kuratora oświaty w roku szkolnym 2025/2026
17. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2025/2026
18. Statut Szkoły Podstawowej im. Jana III Sobieskiego w Lyskach
19. Standardy Ochrony Małoletnich przyjęte w szkole dn. 14.06.2024r.

Wstęp

W roku szkolnym 2025/2026 wyznaczone zostały następujące kierunki polityki oświatowej państwa:

1. Kształtowanie myślenia analitycznego poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ścisłych oraz poprzez rozwijanie umiejętności matematycznych w kształceniu ogólnym.
2. Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej – kształtowanie postaw patriotycznych, społecznych i obywatelskich, odpowiedzialności za region i ojczyznę, dbałości o bezpieczeństwo własne i innych.
3. Promocja zdrowego trybu życia w szkole – kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych. Wspieranie aktywności fizycznej uczniów.
4. Profilaktyka przemocy rówieśniczej. Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży, wsparcie w kryzysach psychicznych.
5. Promowanie higieny cyfrowej i bezpiecznego poruszania się w sieci. Rozwijanie umiejętności krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli nowoczesnych technologii, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji oraz korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.
6. Promocja kształcenia zawodowego w szkołach podstawowych oraz w środowisku pracodawców. Wzmocnienie roli doradztwa zawodowego.
7. Rozwijanie zainteresowania kulturą i językiem polskim wśród Polonii. Nauczanie języka polskiego w środowiskach polonijnych.
8. Wspieranie aktywności poznawczej i poczucia sprawczości ucznia poprzez promowanie oceniania kształtującego i metod aktywizujących w dydaktyce.

Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze Statutem szkoły. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej.

Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów młodzieży.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej, określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych. Tworzony jest w oparciu o diagnozę potrzeb oraz problemów występujących w danej społeczności szkolnej i na nie odpowiada. Wszystkie działania w zakresie profilaktyki są dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów i skierowane do nich oraz ich rodziców i nauczycieli. Podstawową funkcją programu wychowawczo-profilaktycznego jest dbałość o strukturalizowany proces wychowania i zapobiegania zachowaniom ryzykownym wśród dzieci i młodzieży. Polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowego stylu życia oraz wspomaganie uczniów i wychowanków w ich rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej i społecznej. W programie uwzględniono proponowane przez Parlament Europejski oraz Radę Europejską kompetencje kluczowe, które winny ukierunkować proces wychowawczy dzieci i młodzieży.

I. Misja szkoły

Misją szkoły jest organizacja procesu dydaktyczno-wychowawczego w taki sposób, aby uczniowie mieli poczucie bezpieczeństwa i prowadzili zdrowy tryb życia, mogli rozwijać się w sferze społecznej, psychicznej oraz fizycznej, nauczyciele odczuwali satysfakcję z efektów pracy z uczniem oraz współpracy z rodzicami, a rodzice mieli poczucie wsparcia w procesie wychowawczym dziecka.

Zadaniem szkoły jest stwarzanie uczniom bezpiecznych i optymalnych warunków do harmonijnego rozwoju, zdobywania wiedzy i umiejętności, odkrywanie możliwości intelektualnych i twórczych dzieci, rozwijanie ich zdolności i zainteresowań, przygotowanie do radzenia sobie na kolejnych etapach edukacji, dbanie o wysoki poziom wiedzy i umiejętności dostosowany do różnych możliwości.. Zadaniem szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu chrześcijańskich wartości, poczucia odpowiedzialności za siebie i innych, poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań

ryzykownych oraz promocja zdrowego i bezpiecznego stylu życia.

II. Sylwetka absolwenta

Zgodnie z misją szkoły, absolwent:

- kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności,
- zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,
- szanuje siebie i innych,
- jest odpowiedzialny i tolerancyjny,
- zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły,
- przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia,
- zna i rozumie zasady współżycia społecznego,
- korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji,
- racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne,
- jest ambitny, kreatywny i samodzielny,
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy, posiada kompetencje społeczne i obywatelskie,
- jest odporny na niepowodzenia,
- integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole,
- lubi ruch i chętnie uprawia sport w różnych odmianach.

Efekty kształcenia	Nabyte umiejętności
<p>Absolwent szkoły zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cel nauki szkolnej, sens pracy i wysiłku, potrzebę nauki, - istotę i metody samokształcenia, - sens odpowiedzialności i zasady moralne, - zasady demokracji i prawa, - istotę tolerancji, - zasady kultury bycia i dobrych obyczajów, - zagrożenia cywilizacyjne i problemy ekologiczne, - zagrożenia uzależnieniami, - historię i kulturę narodu, regionu, państwa, - cele i istotę oddziaływań profilaktycznych, - istotę przygotowania do życia rodzinnego i społecznego, - odpowiedzialne i świadome uczestnictwo w ruchu drogowym, - potrzebę dbania o własny rozwój psychiczny i fizyczny. 	<p>Absolwent szkoły posiada kompetencje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poznawcze: <ul style="list-style-type: none"> - przygotowania i motywację do dalszego kształcenia. 2. Komunikacyjne: <ul style="list-style-type: none"> - posługiwania się językiem obcym, - posługiwania się komputerem, - efektywnego komunikowania się w zespole, - uważnego słuchania i dyskusowania, sprawnego wyrażania się na piśmie, - świadomego i odpowiedzialnego uczestniczenia w ruchu drogowym. 3. Uczenia się: <ul style="list-style-type: none"> - korzystania z różnych źródeł wiedzy i informacji, - przygotowania się do sprawdzianów i egzaminów, - samokształcenia w zakresie różnych dyscyplin wiedzy. 4. Praktyczne: <ul style="list-style-type: none"> - zna zasady bezpieczeństwa i higieny pracy. 5. Społeczne: <ul style="list-style-type: none"> - organizowania pracy własnej, - pracy w grupie i w zespole, - korzystania z ofert kulturalnych,

- włączania się do akcji społecznych na rzecz niesienia pomocy innym,
- zna ogólne zasady prawa, konstytucję RP i zasady demokracji.

III. Struktura oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych

Rodzice	Wychowawcy klas	Nauczyciele
<ul style="list-style-type: none"> • mają prawo do wychowania zgodnie z własnymi przekonaniem religijnymi i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka; • znają i akceptują program wychowawczo-profilaktyczny proponowany przez szkołę; • wspierają dziecko w jego rozwoju i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa; • wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą; • aktywnie uczestniczą w życiu szkoły; • dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci (np. czuwają nad bezpiecznym korzystaniem z Internetu); 	<ul style="list-style-type: none"> • dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie; • wspierają rozwoju uczniów i usamodzielniania się; • opracowują i realizują Program Wychowawczo-Profilaktyczny; • koordynują pracę wychowawczo-profilaktyczną w zespole klasowym; • dokonują rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia; • podejmują działania w przypadkach przemocy wobec niego, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów; • wnioskuje o objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> • oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych; • odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjazdów i wyjazdów szkolnych; • udzielają pomocy w przezwyciężaniu i niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach; • wspierają swoją postawą działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny

	<p>o specjalnych potrzebach edukacyjnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • informują rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej; • integrują i kierują zespołem klasowym; • wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków, oceniają zachowania uczniów, wdrażają do samooceny postępów w zachowaniu, nadzorują realizację obowiązku nauki/obowiązku szkolnego; • promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów; • inspirują pracę zespołową w klasie, przydzielają zespołom zadania na rzecz klasy, szkoły i środowiska oraz wspólnie oceniają stopień ich realizacji; • współpracują z nauczycielami uczącymi w klasie; • współpracują z rodzicami; • współpracują z dyrekcją szkoły, 	<p>uczniów, ich zdolności i zainteresowania;</p> <ul style="list-style-type: none"> • inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności; • kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu; • reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań; • dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy wszystkich uczniów; • wspólnie z pedagogiem oraz psychologiem zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów, dostosowują wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia; • współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą; • proponują uczniom pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią;
--	---	---

	<p>pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką;</p> <ul style="list-style-type: none"> • współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka, policją, poradnią psychologiczno- pedagogiczną, sądami rodzinnymi; 	<ul style="list-style-type: none"> • realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczo- profilaktycznego szkoły;
--	--	--

IV. Cele główne i szczegółowe wychowania i profilaktyki

Celem głównym jest współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- 2) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- 3) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 4) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,

- 5) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
- 6) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- 7) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- 8) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
- 9) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego młodzieży, zwracanie uwagi na sytuację psychiczną, rozwój osobisty oraz związane z nim problemy w czasie trwania pandemii, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- 3) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- 4) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- 5) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,

- 6) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,
- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 3) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 4) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na zachowania ryzykowne,

- 3) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane, jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej (szkole, klasie),
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troskę o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców,
- kształtowanie zachowań służących zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, nauka udzielania pierwszej pomocy,
- kształtowania postaw społecznych i patriotycznych, odpowiedzialności za region i ojczyznę, edukację dla bezpieczeństwa i proobronną,
- wspieranie dobrostanu dzieci i młodzieży, ich zdrowia psychicznego; rozwijanie u uczniów i wychowanków empatii i wrażliwości na potrzeby innych; podnoszenie jakości edukacji włączającej i umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym,
- wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie, poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji, korzystanie z zasobów Zintegrowanej

Platformy Edukacyjnej,

- pracę z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.

V. Diagnoza środowiska szkolnego i sytuacji wychowawczej

Każdego roku w placówce oświatowej przeprowadzana jest diagnoza środowiska – jego bieżących potrzeb w zakresie podejmowanych działań wychowawczych i profilaktycznych. Podstawą prowadzonego rozpoznania są:

- spostrzeżenia wychowawcy na temat uczniów, z którymi prowadzi zajęcia lekcyjne i wychowawcze,
- wywiady, analiza dokumentów, obserwacje uczniów, badania socjometryczne, które służą wskazaniu obszarów wymagających szczególnego wsparcia,
- badania ankietowe, skierowane do rodziców oraz uczniów, dotyczące ich oczekiwań w zakresie realizacji treści wychowawczych i profilaktycznych.

Przy opracowaniu zakresu programu wychowawczego należy uwzględnić potrzeby uczniów wynikające z:

- pracy nad systemem wartości w oparciu o wybrane przez społeczność szkolną priorytetowe wartości, takie jak: uczciwość, tolerancja, empatia, patriotyzm, szacunek dla siebie i innych, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, ciekawość poznawcza, kreatywność, przedsiębiorczość, kultura osobista,
- propozycji działań o charakterze wychowawczym, których autorami są rodzice, uczniowie oraz nauczyciele,
- tradycji i świąt związanych z kalendarzem oraz z uczczeniem pamięci o bohaterze szkoły.

W przypadku części profilaktycznej programu jego zakres powinien skupiać się na konkretnych potrzebach społeczności szkolnej. Wśród

problemów, które należy wziąć pod uwagę, są: bezpieczeństwo psychiczne i fizyczne uczniów oraz przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym.

Współpraca

Program wychowawczo-profilaktyczny jest realizowany w oparciu o współpracę rodziców, uczniów i nauczycieli, a także wsparcie specjalistów zatrudnionych w lokalnych instytucjach pomocowych. Współpraca z rodzicami jest realizowana poprzez:

- zapoznanie rodziców z: zadaniami i zamierzeniami dydaktyczno-wychowawczymi w danej klasie i szkole, przepisami dotyczącymi zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, organizacją opieki psychologiczno-pedagogicznej oraz harmonogramem zajęć pozalekcyjnych organizowanych przez szkołę,
- udział rodziców w podejmowaniu decyzji istotnych dla pracy szkoły,
- organizację warsztatów oraz pogadanek na temat problemów wychowawczych,
- indywidualne spotkania z rodzicami, których celem jest podjęcie z nimi współpracy.

Rodzice:

- uchwalają w porozumieniu z Radą Pedagogiczną program wychowawczo-profilaktyczny,
- wspierają dziecko we wszystkich sferach jego życia, zapewniając mu poczucie bezpieczeństwa fizycznego oraz psychicznego,
- wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą,
- aktywnie uczestniczą w życiu szkoły, włączając się w organizację uroczystości, wycieczek, imprez,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego, organizując dziecku czas wolny poza szkołą.

Wychowawcy i nauczyciele:

- opracowują i realizują przy współpracy rodziców szkolny program wychowawczo- profilaktyczny, kształcą i wychowują dzieci w duchu

tolerancji i patriotyzmu,

- prowadzą dokumentację związaną z procesem wychowania,
- starają się poznać sytuację rodzinną i osobistą ucznia, dążą do rozpoznania potencjału psychospołecznego oraz intelektualnego swoich podopiecznych, dostosowują w praktyce metody, formy pracy oraz wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia,
- dbają o prawidłową integrację społeczności klasy oraz szkoły,
- wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków w rozwoju psychospołecznym, promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów,
- wspólnie z pedagogiem oraz psychologiem zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania, inspirują do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności,
- dbają o poczucie bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego ucznia w szkole, a w szczególności w zespole klasowym, reagują na wszelkie przejawy nietolerancji, dyskryminacji,
- wspierają rozwój uczniów i proces ich usamodzielniania się,
- wnioskuje o objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, integrują działania szkoły i rodziców w tym zakresie,
- współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka, lokalnym zapleczem pomocowym, organami ścigania oraz wymiarem sprawiedliwości.

Uczniowie:

- współtworzą społeczność szkolną i aktywnie wykorzystują swoje prawo do samorządności,
- są autorami i współorganizatorami uroczystości szkolnych, biorą czynny udział w wycieczkach oraz imprezach szkolnych,

- dążą do zrozumienia obowiązujących norm, przestrzegają zasad w codziennym życiu, szanują prawa innych członków społeczności szkolnej,
- kierują swoim rozwojem psychospołecznym i intelektualnym, stają się coraz bardziej samodzielni.

Profilaktyka

W wyniku przeprowadzonej diagnozy, wyróżniono następujące obszary wymagające szczególnej uwagi w zakresie profilaktyki:

- profilaktyka uzależnień w obszarze alternatywnych środków psychoaktywnych (dopalacze), środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, e-papierosów oraz uzależnień behawioralnych,
- profilaktyka zachowań przemocowych w obszarze przestrzegania norm społecznych oraz prawnych,
- profilaktyka zaburzeń odżywiania (bulimia, anoreksja),
- profilaktyka bezpiecznego korzystania z sieci Internet.

VI. Operacjonalizacja celów w formie zadań

1. Kształtowanie odpowiedzialności ucznia

Zadania	Forma realizacji	Odpowiedzialni	Termin realizacji
1. Przygotowanie i motywacja do nauki.	<ul style="list-style-type: none"> – lekcje wychowawcze, – lekcje przedmiotowe, – warsztaty, – wycieczki, – pogadanki, 	Wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotu, pedagog, psycholog	Na bieżąco

	<ul style="list-style-type: none"> – zorganizowanie Światowego dnia Tabliczki Mnożenia, – wprowadzenie gier logicznych i ogólnorozwijających na zajęciach dodatkowych, – wykorzystanie TIK podczas zajęć szkolnych, 		
2. Wspieranie rozwoju umiejętności zawodowych oraz umiejętności uczenia się przez całe życie.	<ul style="list-style-type: none"> – realizacja doradztwa zawodowego w klasach siódmych i ósmych, – realizacja zadań zawartych w Wewnątrzszkolnym Programie Doradztwa Zawodowego, – zorganizowanie spotkań uczniów z przedstawicielami zawodów, – zorganizowanie w szkole Targów edukacyjnych, – utworzenie koła dziennikarskiego (celem rozwijania zdolności poprawnego wypowiedzenia się, poszerzenia wiedzy i zainteresowań, doskonalenia, uzyskiwania i przekazywania informacji w związanej formie), – zorganizowanie warsztatów kulinarnych doskonalących praktyczne umiejętności uczniów, 	Wyznaczeni nauczyciele, pedagog, psycholog, samorząd uczniowski	Na bieżąco
3. Kształtowanie umiejętności komunikacyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> – organizowanie pomocy koleżeńskiej wśród uczniów, – organizowanie pomocy materialnej dla uczniów 	Wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotu,	Na bieżąco

	<p>w trudnej sytuacji finansowej (paczki świąteczne, pomoc finansowa w sytuacjach losowych),</p> <ul style="list-style-type: none"> – praca w grupach, – ćwiczenia z empatii i słuchania, – praca z tekstami literackimi, analiza dialogów, postaci i sytuacji w literaturze, – trening asertywnej komunikacji, 	pedagog	
4. Kształtowanie wrażliwości na potrzeby innych.	<ul style="list-style-type: none"> – organizowanie akcji charytatywnych dla osób potrzebujących (m.in. Szlachetna Paczka, List do Św. Mikołaja – Marzycielska Poczta, Góra grosza itp.), – zbiórka żywności dla schroniska dla zwierząt, – zbiórka żywności stałej i środków czystości dla hospicjum, – działalność szkolnego koła CARITAS, – zajęcia wychowawcze i psychoedukacyjne na temat zagrożeń w sieci, 	Opiekun Samorządu Uczniowskiego, pedagog, nauczyciele,	Na bieżąco
5. Wyrabianie umiejętności pracy w grupie.	<ul style="list-style-type: none"> – aranżowanie podczas zajęć lekcyjnych zadań, ćwiczeń z podziałem na grupy, – udział uczniów w przygotowywaniu uroczystości szkolnych, 	Nauczyciele przedmiotu, wyznaczeni nauczyciele	Na bieżąco

	– zaangażowanie uczniów w uroczystości szkolne,		
6. Uczenie kultury osobistej oraz zasad savoir-vivre.	– lekcje wychowawcze poruszające temat zasad dobrego wychowania i "dress kodu", – pogadanki, porady itp., – metoda przykładu własnego, – metoda perswazji i zadaniowa,	Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog	Na bieżąco
7. Uczenie: tolerancji dla innych.	– lekcje wychowawcze, – warsztaty, – pogadanki, – rozmowy, – dyskusje,	Wszyscy nauczyciele, pedagog, psycholog	Na bieżąco
8. Zapoznanie z prawami i obowiązkami ucznia.	– lekcje wychowawcze, – gazetki ściennie, – rozmowy z pedagogiem i psychologiem, – zapoznanie uczniów z obowiązującymi Standardami Ochrony Małoletnich, – zorganizowanie Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka (20.11.2025),	Wychowawcy klas, pedagog, psycholog	Wrzesień
9. Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za środowisko, w którym żyjemy -	– lekcje przedmiotowe (biologia, chemia, geografia), – Akcja „Sprzątanie Świata”, – organizacja wycieczek,	Nauczyciele danych przedmiotów	Na bieżąco, październik, kwiecień

edukacja ekologiczna.	<ul style="list-style-type: none"> – zbieranie nakrętek, – zorganizowanie ekologiczno-sportowej gry terenowej „Jestem EKO”. 		
-----------------------	---	--	--

2. Kształtowanie postaw obywatelskich i samorządowych

Zadania	Forma realizacji	Odpowiedzialni	Termin realizacji
1. Wpajanie szacunku dla symboli narodowych, religijnych i miejsc pamięci. Kształtowanie postaw i wartości obywatelskich i patriotycznych. Kultywowanie tradycji państwowych.	<ul style="list-style-type: none"> – organizacja wycieczek do miejsc pamięci i kultu religijnego, – organizacja wycieczek na lekcje historyczne, – uczestnictwo pocztu sztandarowego w uroczystościach państwowych: Święto Niepodległości, Święto Konstytucji 3 Maja, – organizacja akademii okolicznościowych, – lekcje wychowawcze i przedmiotowe, – rozmowy, pogadanki, – zaopiekowanie się Miejscami Pamięci Narodowej na cmentarzu w Lyskach, – współpraca ze Stowarzyszeniem Eksploracyjno-Historycznym „Rudawa”, – organizacja konkursu „Ocalić od zapomnienia”, 	Wychowawcy klas, nauczyciele historii, WOS-u, religii, wyznaczeni nauczyciele	Na bieżąco

2. Rozwijanie samorządności wśród uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> – wybór i praca samorządu klasowego i szkolnego, – współorganizacja imprez i wycieczek szkolnych, 	Opiekun Samorządu Uczniowskiego, wychowawcy klas	Wrzesień Realizacja ciągła
3. Rozbudzanie i rozwijanie potrzeb kulturowych uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> – wycieczki do kina, teatru itp., – udział uczniów w uroczystościach szkolnych, – lekcje przedmiotowe, – działalność kół, 	Nauczyciele języka polskiego, wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów	Na bieżąco
4. Tworzenie tradycji szkolnych	<ul style="list-style-type: none"> – organizowanie imprez szkolnych zgodnie z harmonogramem, – dokumentowanie życia szkoły, – organizacja festynu rodzinnego, 	Wyznaczeni nauczyciele, Rada Rodziców, nauczyciel technologii informacyjnej	Na bieżąco

3. Respektowanie praw człowieka w szkole

Zadania	Forma realizacji	Odpowiedzialni	Termin realizacji
1. Upowszechnianie wiedzy o prawach przysługujących każdemu człowiekowi, nabywanie umiejętności korzystania z nich, a także ich obrony.	<ul style="list-style-type: none"> – lekcje wychowawcze, – warsztaty, – ścienne gazetki edukacyjne, – wdrożenie i zapoznanie ze Standardami Ochrony Małoletnich przyjętymi w szkole, – zorganizowanie Międzynarodowego Dnia Praw 	Wychowawcy klas, pedagog, psycholog, rodzice, stowarzyszenia	Na bieżąco

	dziecka,		Listopad 2025
2. Praca z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.	<ul style="list-style-type: none"> – wymiana doświadczeń między nauczycielami uczącymi uczniów przybyłych z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, – realizacja zajęć nauki języka polskiego jako języka obcego dla uczniów z Ukrainy, – realizacja zajęć tematycznych na lekcjach wychowawczych: „Inny - nie znaczy gorszy”, „Czy zawsze można mierzyć własną miarą?”, „Bo to się zwykle tak zaczyna ... - poznamy się” 	Wychowawcy, nauczyciele języka polskiego	Według potrzeb

4. Współpraca z rodzicami

Zadania	Forma realizacji	Odpowiedzialni	Termin realizacji
1. Integrowanie wychowawczych działań szkoły i rodziny.	<ul style="list-style-type: none"> – wybór Rady Rodziców, – wybór „trójek klasowych”, – wspólna organizacja festynów rodzinnych, 	Wychowawcy klas	Wrzesień, grudzień, czerwiec
2. Zapoznanie rodziców z obowiązującymi programami, statutem szkoły oraz wewnątrzszkolnymi	<ul style="list-style-type: none"> – informowanie podczas spotkań z rodzicami, – informacja poprzez stronę internetową szkoły, 	Wychowawcy klas	Wrzesień, na bieżąco

Standardami Ochrony Małoletnich.			
3. Zindywidualizowanie współpracy i kontaktów między rodzicami a wychowawcami.	<ul style="list-style-type: none"> – organizowanie spotkań z rodzicami (wywiadówki, konsultacje), – spotkania indywidualne, – korespondencja poprzez dziennik elektroniczny lub pocztę tradycyjną, 	Wychowawcy klas, pedagog, psycholog, nauczyciele	Na bieżąco
4. Zrozumienie sytuacji rodzinnej ucznia, pomoc w sytuacjach losowych.	<ul style="list-style-type: none"> – zindywidualizowane podejście do sytuacji rodzinnej ucznia, – pomoc materialna w przypadkach losowych: współpraca z OPS (stypendium szkolne, jednorazowy zasiłek szkolny), – pomoc emocjonalna dla uczniów w sytuacji nagłej zmiany sytuacji rodzinnej, 	Wychowawcy klas, pedagog, psycholog, Rada Rodziców, Nauczyciel przyrody	Na bieżąco
5. Pedagogizacja rodziców.	<ul style="list-style-type: none"> – spotkania z rodzicami, – rozmowy indywidualne, – szkolenia dla rodziców, – udział szkoły w projekcie „Porozumienie bez krzyku”, 	Wychowawcy klas, pedagog, psycholog	Na bieżąco, według potrzeb

5. Doradztwo zawodowe

Zadania	Forma realizacji	Odpowiedzialni	Termin realizacji
1. Uświadomienie uczniom znaczenia pracy w życiu człowieka i ukształtowanie w nim właściwego stosunku do pracy własnej i innych.	<ul style="list-style-type: none"> – lekcje przedmiotowe, – lekcje wychowawcze, 	Wszyscy nauczyciele, doradca zawodowy	Na bieżąco
2. Wskazywanie sposobów pozyskiwania informacji na temat szkół ponadpodstawowych oraz sposobów odkrywania swoich predyspozycji zawodowych.	<ul style="list-style-type: none"> – zorganizowanie w szkole Targów edukacyjnych, – zajęcia z szkolnym doradcą zawodowym, – udział uczniów w targach edukacyjnych Rybniku i Raciborzu, – informowanie o przydatnych adresach internetowych, 	Doradca zawodowy, Wybrani nauczyciele	Na bieżąco
3. Zapewnianie pomocy uczniom w podejmowaniu decyzji w zakresie kierunku dalszego kształcenia.	<ul style="list-style-type: none"> – warsztaty doradcy zawodowego, – kontynuacja współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, – zorganizowanie spotkań uczniów z przedstawicielami zawodów, 	Wychowawcy, Doradca zawodowy	Realizacja ciągła
4. Wyposażenie w umiejętność tworzenia dokumentacji aplikacyjnej, prowadzenia	<ul style="list-style-type: none"> – warsztaty z doradcą zawodowym, – lekcje przedmiotowe, 	Wychowawcy, Doradca zawodowy, nauczyciel przedmiotu i informatyki	Realizacja ciągła

rozmowy z pracodawcą, własnej autoprezentacji.			
5. Zapoznanie ze strukturą szkolnictwa po ukończeniu szkoły podstawowej.	<ul style="list-style-type: none"> – udostępnianie informacji o szkołach ponadpodstawowych zarówno uczniom i rodzicom, – przekazywanie uczniom informacji dotyczących procesu rekrutacji uczniów, 	Wychowawcy, Pedagog szkolny, Psycholog szkolny, Doradca zawodowy	Klasy ósme, na bieżąco

5. Integracja środowiska szkolnego

Zadania	Forma realizacji	Odpowiedzialni	Termin realizacji
1. Integracja zespołu klasowego.	<ul style="list-style-type: none"> – organizacja zajęć integracyjnych dla klas pierwszych, – lekcje wychowawcze, – organizacja wycieczek i wyjść szkolnych, 	Wychowawcy klas, pedagog szkolny	Początek roku szkolnego (wrzesień, październik)
2. Organizacja imprez szkolnych integrujących środowisko szkolne.	<ul style="list-style-type: none"> – organizacja wycieczek, wyjazdów oraz imprez klasowych i szkolnych (np. „Mikołajki”, spotkania wigilijne, śniadanie wielkanocne itp.), – działalność Samorządu Uczniowskiego, – organizacja szkolnego Dnia Sportu oraz rozgrywek między klasowych, 	Nauczyciele, Samorząd Uczniowski	Na bieżąco

	<ul style="list-style-type: none"> – organizacja festynu rodzinnego, – organizacja wyjazdów na lodowisko, basen, rajdy rowerowe i górskie, – udział w konkursach, zawodach sportowych na poziomie lokalnym jak i powiatu, rejonu, województwa, – organizowanie festynu świątecznego (w grudniu) – organizacja festynu wiosennego, – organizacja Szkolnego Dnia Sportu (w czerwcu 2025r.), 		
3. Kształtowanie postawy współpracy wśród nauczycieli.	<ul style="list-style-type: none"> – wymiana spostrzeżeń, doświadczeń w zespołach wychowawców i nauczycieli, – wspólne rozwiązywanie problemów szkolnych, – zorganizowanie warsztatów dla nauczycieli podnoszących kompetencje wychowawcze, 	Nauczyciele	Na bieżąco

7.Szkoła a środowisko lokalne

Zadania	Forma realizacji	Odpowiedzialni	Termin realizacji
1. Współpraca z lokalnymi instytucjami i placówkami.	<ul style="list-style-type: none"> – współpraca z PPP, – współpraca z PCPR w Rybniku, 	Pedagog, psycholog, nauczyciele, dyrekcja,	Na bieżąco

	<ul style="list-style-type: none"> – współpraca ze Schroniskiem Dla Zwierząt, – współpraca z Biblioteką Miejską, – współpraca z Parafią Św. Małgorzaty w Lyskach, – realizacja zajęć wychowawczych o tematyce regionalnej. – zaopiekowanie się Miejscami Pamięci Narodowej na cmentarzu w Lyskach, – wycieczki o tematyce patriotycznej i regionalnej np. poznanie zabytków w Gminie Lyski (rajd rowerowy upamiętniający zmarłych żołnierzy podczas I i II wojny światowej oraz poległych powstańców), – współpraca ze Stowarzyszeniem Eksploracyjno – Historycznym „Rudawa”, 	wychowawcy klas	
2. Dbalność o prestiż szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> – udział uczniów w wydarzeniach kulturalnych organizowanych na terenie Lysek oraz w pobliskich miastach, – udział młodzieży w konkursach międzyszkolnych, powiatowych, wojewódzkich itp., – reprezentowanie szkoły na zawodach sportowych, – nauka i śpiew hymnu narodowego oraz szkoły, 	Nauczyciele, wychowawcy klas	Na bieżąco
3. Promocja szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> – Internetowa strona Szkoły, 	Nauczyciel technologii	Na bieżąco

	<ul style="list-style-type: none"> – współpraca z lokalnymi mediami, – organizowanie Międzyszkolnych konkursów przedmiotowych, recytatorskich, – udział w projektach między szkolnych, – zwiększenie aktywności w szkolnych mediach społecznościowych, 	informacyjnej, nauczyciele języka polskiego, nauczyciele odpowiedzialni	
--	--	---	--

8. Profilaktyka zagrożeń

Zadania	Forma realizacji	Odpowiedzialni	Termin realizacji
1. Minimalizowanie skali ryzykownych zachowań wśród młodzieży oraz zapobieganie przejawom niedostosowania społecznego. Promowanie wiedzy n. t. zdrowia psychicznego.	<ul style="list-style-type: none"> – diagnozowanie występowania negatywnych zjawisk, – konsekwentne reagowanie na negatywne zachowanie i postępowanie zgodne z opracowanymi procedurami w przypadku sytuacji problemowych, – udział w programie profilaktycznym „Rówieśnicy” przy współpracy z fundacją Dajemy Dzieciom Siłę, – przeprowadzenie działań profilaktycznych w zakresie zdrowia psychicznego w formie plakatów i gazetek szkolnych: „Dzień Zdrowia Psychicznego” (10.10 2025), „Światowy Dzień Walki z AIDS” (1 XII 2025), „Dzień Autyzmu” (2 	Pedagog, psycholog, nauczyciele, wychowawcy	Na bieżąco

	<p>IV 2026), „Dzień Osób z Zespołem Downa” (21 III 2026),</p> <ul style="list-style-type: none"> – artykuły na stronie internetowej szkoły, – zajęcia z uczniami dotyczące rozpoznawania stanów emocjonalnych i reagowania na potrzeby innych, – realizacja programu profilaktycznego w klasach IV-VIII „ Smak życia czyli debata o dopalaczach”, 		
<p>2. Dostarczanie wiedzy o szkodliwości substancji psychoaktywnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – prowadzenie lekcji wychowawczych na temat kształtowania prawidłowych postaw oraz ćwiczenia umiejętności zachowania się w sytuacji stresu, frustracji czy zagrożenia, – współpraca z Urzędem Gminy w Lyskach w zakresie działań profilaktycznych, – organizowanie pogadanek na temat zagrożeń i uzależnień, – warsztaty na temat uzależnień prowadzone przez terapeutów uzależnień oraz pedagoga oraz psychologa szkolnego, 	<p>Pedagog, psycholog, nauczyciele, wychowawcy</p>	<p>Na bieżąco</p>
<p>3. Dostarczenie wiedzy na temat planowania i życia w rodzinie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – spotkania z pielęgniarką szkolną, zajęcia z wychowania do życia w rodzinie, – lekcje w ramach przedmiotu edukacja zdrowotna, 	<p>Nauczyciele, nauczyciel wychowania do życia w rodzinie</p>	<p>W razie potrzeb</p>

<p>4. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za popełnianie czynów karalnych. Uświadomienie konsekwencji prawnych za naruszanie zasad społecznych i prawnych w świetle obowiązujących przepisów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – spotkania uczniów klas starszych z funkcjonariuszami Policji, – pogadanki z pedagogiem, wychowawcą, psychologiem, – wywieszenie informacji o Standardach Ochrony Małoletnich w widocznym dla uczniów miejscu, – omówienie z uczniami przyjętych w szkole Standardów Ochrony Małoletnich, 	<p>Pedagog, psycholog, zaproszeni goście, wychowawcy klas</p>	<p>Według potrzeb</p>
<p>5. Zwiększanie kompetencji rodziców w zakresie oddziaływań profilaktycznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – proponowanie warsztatów i szkoleń dla rodziców organizowanych przez PPP lub inne instytucje pomagające rodzinie, – dostarczanie poradników, broszur , filmów dotyczących rozpoznawania wczesnych sygnałów i problemów oraz skutecznych metod oddziaływania profilaktycznego dotyczących zagrożenia wśród młodzieży, – możliwość indywidualnych spotkań rodziców z psychologiem czy pedagogiem w szkole, – publikowanie artykułów na stronie internetowej szkoły, – zapoznanie rodziców ze Standardami Ochrony 	<p>Wychowawcy, pedagodzy</p>	<p>Na bieżąco, według potrzeb</p>

	Małoletnich obowiązującymi w szkole,		
6. Przygotowanie ucznia do skutecznego radzenia sobie ze stresem i umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych.	<ul style="list-style-type: none"> – przekazanie wiedzy o anoreksji, bulimii, zdrowym stylu życia, – podczas lekcji wychowawczych dostarczanie wiedzy o sposobach radzenia sobie ze stresem, – lekcje wychowawcze o sposobach rozwiązywania sytuacji konfliktowych, spornych, – pogadanki. – zajęcia z uczniami dotyczące rozpoznawania stanów emocjonalnych i reagowania na potrzeby innych, – realizacja programu „Rówieśnicy” – omówienie z uczniami szkolnych Standardów Ochrony Małoletnich, 	Wychowawcy klas, pedagog, psycholog, pielęgniarka szkolna, nauczyciele wychowania fizycznego	Na bieżąco
7. Kształtowanie poczucia własnej wartości.	<ul style="list-style-type: none"> – lekcje wychowawcze, – prowadzenie warsztatów z zakresu prawidłowej samooceny oraz poczucia własnej wartości, – zajęcia psychoedukacyjne, – tworzenie bezpiecznej atmosfery w szkole, – nauka samodzielności w wykonywaniu zadań dostosowanych do wieku dziecka, – wspieranie talentów i zainteresowań dziecka, 	Wychowawcy klas, pedagog, psycholog	Na bieżąco

8. Wyrabianie u uczniów nawyku zachowań zgodnych z zasadami savoir- vivre.	<ul style="list-style-type: none"> – omawianie tematyki dobrych manier na lekcjach wychowawczych, – reagowanie na niestosowne zachowania uczniów, – propagowanie społecznie akceptowanych zachowań, postaw i kultury języka 	Wychowawcy klas, nauczyciele	Na bieżąco
9. Współpraca z instytucjami wspierającymi działalność Szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> – współpraca z Policją, kuratorami, Sądem, PPP, PCPR, z przedstawicielem ds. profilaktyki uzależnień w Urzędzie Gminy, fundacją Dajemy Dzieciom Siłę, 	Pedagog, psycholog, wychowawcy klas	Na bieżąco
10. Działalność Samorządu Uczniowskiego propagująca pozytywne wzorce zachowań wśród młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> – organizacja akcji charytatywnych, – organizacja uroczystości szkolnych, – współorganizacja festynów rodzinnych, – organizacja akcji integrujących środowisko szkolne, 	Samorząd Uczniowski	Na bieżąco
11. Propagowanie wśród uczniów zasad zdrowego stylu życia i zdrowia psychicznego.	<ul style="list-style-type: none"> – udział uczniów w akcji „5 porcji warzyw i owoców”, realizacja innowacji pedagogicznej, – gazetki informacyjne, – zachęcanie do uczestnictwa w różnych formach aktywności ruchowej, – monitorowanie rozwoju fizycznego uczniów - odnalezienie dzieci i młodzieży odznaczających się wybitnymi osiągnięciami sportowymi, 	Pedagog, psycholog, nauczyciele wychowania fizycznego, biologii, wychowawcy klas	Na bieżąco

	<ul style="list-style-type: none"> – organizacja zajęć, spotkań, prelekcji lub warsztatów wspomagających świadomość zdrowego stylu życia oraz zagrożeń dla zdrowia fizycznego i psychicznego we współczesnym świecie – w tym zakup i zażywanie niedozwolonych substancji, – przeprowadzenie działań profilaktycznych w zakresie zdrowia psychicznego w formie plakatów i gazetek szkolnych: „Dzień Zdrowia Psychicznego” (10.10 2025) „Dzień Autyzmu” (2 IV 2026), „Dzień Osób z Zespołem Downa” (21 III 2026), – realizacja programu „Rówieśnicy”, – zajęcia z uczniami dotyczące rozpoznawania stanów emocjonalnych i reagowania na potrzeby innych, – współpraca z PPP, pedagogiem, psychologiem szkolnym w zakresie wspierania zdrowia psychicznego uczniów, – współpraca z Ochotniczą Strażą Pożarną m.in. w zakresie szkolenia z pierwszej pomocy przedmedycznej, – realizacja na zajęciach edukacyjnych podstawy 		
--	--	--	--

	<p>programowej, w tym zapisów preambuły w zakresie edukacji zdrowotnej,</p> <ul style="list-style-type: none"> – zajęcia w ramach przedmiotu edukacja zdrowotna, – włączenie do programu „Aktywna Szkoła – Aktywna do kwadratu”, – realizacja programu „Trzymaj Formę”, – przeprowadzenie konkursów: najwszechstronniejszego sportowca, sportsmenkę oraz najbardziej usportowioną klasę, 		
--	--	--	--

9. Bezpieczeństwo w szkole

Zadania	Forma realizacji	Odpowiedzialni	Termin realizacji
1. Przeciwdziałanie powstaniu zjawiska przemocy i agresji wśród uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> – reagowanie na każdy przejaw agresji i niewłaściwego zachowania, – informowanie pedagoga i psychologa o niepokojących zjawiskach, – dyżury nauczycieli na korytarzu, – organizacja zastępstw, – monitoring wizyjny na terenie szkoły, – konsekwentne reagowanie na obecność obcych osób 	Nauczyciele, wychowawcy klas, pedagog, psycholog	Na bieżąco

	<p>na terenie szkoły,</p> <ul style="list-style-type: none"> – lekcje wychowawcze o konstruktywnych sposobach rozładowywania emocji, – zajęcia profilaktyczne na temat przemocy w klasach zagrożonych tym zjawiskiem, – indywidualne rozmowy, konsultacje, porady, – realizacja programu „Rówieśnicy”, 		
2. Diagnozowanie środowiska uczniów klas pierwszych.	<ul style="list-style-type: none"> – organizacja zajęć integracyjno-adaptacyjnych dla klas pierwszych, – lekcje wychowawcze, – zachęcanie do zaangażowania się w życie klasy/szkoły, – obserwacja adaptacji uczniów klas pierwszych w szkole, – zwrócenie szczególnej uwagi na proces aklimatyzacji pierwszoklasistów, – zajęcia wspierające z pedagogiem/ psychologiem, – wsparcie pedagoga/ psychologa podczas procesu adaptacyjnego uczniów klas pierwszych, – zorganizowanie dnia wielokierunkowej aktywności w klasach I – III, 	Wychowawcy klas we współpracy z pedagogiem i psychologiem	We wrześniu, na bieżąco

<p>3. Zapewnienie bezpieczeństwa młodzieży na terenie szkoły.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – informowanie pedagoga i psychologa o niepokojących zjawiskach, – dyżury nauczycieli na korytarzu, – organizacja zastępstw, – reagowanie na obecność obcych osób na terenie szkoły, – omówienie Standardów Ochrony Małoletnich, – zwrócenie szczególnej uwagi na akty przemocy rówieśniczej na terenie szkoły, – prowadzenie zajęć z tematyki „Pierwszej pomocy”, 	<p>Nauczyciele, wychowawcy klas, pedagog, psycholog, pielęgniarka</p>	<p>Na bieżąco</p>
<p>4. Bezpieczne poruszanie się w sieci oraz poprawnie metodycznie wykorzystanie narzędzie multimedialnych w pracy nauczycieli.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – szkolenia dotyczące programów multimedialnych, – realizacja założeń Tygodnia Profilaktyki „Internet przyjemny i bezpieczny”, – wykorzystywanie dostępnych narzędzi internetowych: eduzabawy – karty pracy, ćwiczenia, gry i zabawy online, generatory, inspiracje dla nauczycieli, materiały do druku, asystent nauczyciela AI, APP INVENTOR, SCRATCH, – pogadanki na temat bezpiecznego korzystania z Internetu, – spotkanie z Policjantem, 	<p>Wychowawcy, zaproszeni goście, pedagog, psycholog, wybrani nauczyciele</p>	<p>Wg potrzeb</p>

10. Przygotowanie do świadomego i odpowiedzialnego uczestnictwa w ruchu drogowym

Zadania	Formy	Przewidywane efekty	Odpowiedzialni	Termin realizacji
<p>- Systematyczne uzupełnianie treści nauczania w zakresie wychowania komunikacyjnego o informacje i umiejętności adekwatne do wieku uczniów.</p> <p>- Zapewnienie możliwości uzyskania karty rowerowej przez ucznia, który ukończył 10 lat.</p> <p>- Udział w akcjach edukacyjnych organizowanych w środowisku lokalnym lub o szerszym zasięgu, a szczególnie w corocznych ogólnopolskich turniejach wiedzy o bezpieczeństwie w ruchu drogowym.</p> <p>- Uwzględnienie tematyki bezpieczeństwa na drogach w programach nauczania</p>	<p>- Realizacja treści wychowania komunikacyjnego w cyklu trzyletnim.</p> <p>- Nawiązanie współpracy z osobami i instytucjami mogącymi wspierać edukację komunikacyjną, szczególnie w zakresie udzielania pierwszej pomocy, doskonalenia techniki jazdy rowerem oraz prowadzenia egzaminów w zakresie karty rowerowej (Policją, ratownikami medycznymi, strażą gminną,</p>	<p>Uczeń zdobywa wiedzę na temat przepisów i zasad obowiązujących uczestników ruchu drogowego (pasażerów, pieszych i kierujących rowerem lub innymi urządzeniami wykorzystywanymi przez uczniów w ruchu drogowym, takimi jak: hulajnogi elektryczne, urządzenia transportu osobistego, urządzenia wspomagające ruch i wózki rowerowe) oraz poznaje zagrożenia</p>	<p>Wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów, pielęgniarka szkolna, zaproszeni goście</p>	<p>Na bieżąco, szczególnie podczas wyjazdów wycieczek</p>

różnych przedmiotów. - Poglębianie wiedzy i doskonalenie umiejętności w zakresie uczestnictwa w ruchu drogowym podczas różnych form aktywności (np. na wycieczkach, rajdach).	strażą pożarną). - Współpraca z rodzicami oraz ich pedagogizacja.	wynikające z ich nieprzestrzegania.		
--	--	-------------------------------------	--	--

VII. Ewaluacja programu

Informacje na temat efektywności programu pochodzą od grupy badawczej. Służą głównie podnoszeniu jakości funkcjonowania placówki oraz poprawie klimatu społecznego, w którym wrażliwość uczniów. Wyciągane z ewaluacji wnioski stanowią podstawę przy opracowaniu celów, które wyznaczą szczegółowe działania na następny rok szkolny.

Narzędzia ewaluacji, które mogą być wykorzystane do sprawdzenia efektywności prowadzonych działań: obserwacja uczestnicząca i zewnętrzna, wywiad swobodny, kierowany, ankieta, metoda „napisz i narysuj”, badanie socjometryczne, analiza szkolnej dokumentacji (ilościowa i jakościowa), analiza treści.

Grupa badawcza powinna być zróżnicowana i obejmować jak najwięcej różnych środowisk należących do społeczności szkolnej (uczniowie, nauczyciele, pracownicy administracyjni, rodzice). Dobierając osoby do badania, należy pamiętać, że grupa badawcza musi się składać z osób, do których możemy dotrzeć. Aby była ona reprezentatywna, powinna liczyć nie mniej niż 30 proc. populacji (zbyt liczna może przekraczać nasze możliwości techniczne przeprowadzania badania oraz analizy zebranych danych). Wnioski wyciągnięte z badania powinny przekładać się na konkretne podejmowane w następnym roku szkolnym działania.

Wnioski z przeprowadzonych diagnoz

Analiza dokumentacji zebranej w minionym roku szkolnym pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków:

- szkoła współpracuje z: Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Sądem Rodzinnym, Komendą Miejską Policji, Urzędem Gminy w Lyskach, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lyskach, Świetlicą Środowiskową, Kościołem, Miejską Biblioteką Publiczną,
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniowie korzystają z zajęć specjalistycznych (zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, zajęć logopedycznych, zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, rozwijających kompetencje społeczno-emocjonalne),
- uczniowie objęci kształceniem specjalnym korzystają z zajęć rewalidacyjnych,
- uczniowie, rodzice i nauczyciele mają możliwość korzystania z porad i konsultacji z pedagogiem oraz psychologiem szkolnym,
- uczniowie, jak i ich rodzice mają możliwość korzystania z bieżących konsultacji i porad wychowawców i nauczycieli,
- nauczyciele na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej jak również na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dostosowują wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych uczniów,
- nauczyciele indywidualizują pracę z każdym uczniem,
- uczniowie czują się bezpiecznie w szkole,
- uczniowie w sposób dobry oceniają pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole,
- dla uczniów i rodziców ważne jest posiadanie wsparcia psychologicznego w szkole,
- szkoła zapewnia zajęcia świetlicowe podczas których wspiera się dzieci w odrabianiu lekcji,
- szkoła prowadzi działania profilaktyczne i wychowawcze,
- nauczyciele, rodzice oraz uczniowie wiedzą czym jest cyberprzemoc oraz jakie są cyberzagrożenia,
- nauczyciele oraz rodzice wiedzą jak zapobiegać niebezpiecznym zachowaniom w sieci,
- uczniowie znają zasady korzystania z sieci Internet w bezpieczny sposób,
- nauczyciele często korzystają z różnych platform edukacyjnych,

- nauczyciele mają średnią wiedzę dotyczącą sztucznej inteligencji (wiedzą czym jest, natomiast nie wiedzą jak ją wykorzystać),
- nauczyciele w większości planują korzystać z narzędzi opartych na sztucznej inteligencji,
- uczniowie, rodzice oraz nauczyciele sprawdzają informacje z Internetu w różnych źródłach,
- szkoła współpracuje z odpowiednimi instytucjami,
- uczniowie poznają podczas zajęć różne zawody,
- rodzice oraz uczniowie wiedzą, gdzie szukać wsparcia w szkole,
- uczniowie mają możliwość spożywania posiłków, a także mleka i owoców w szkole,
- szkoła organizuje konkursy i imprezy klasowe oraz szkolne zgodnie z zaplanowanym harmonogramem,
- uczniowie wraz z rodzicami i nauczycielami biorą udział w akcjach charytatywnych,
- nauczyciele wykorzystują różnorodny zestaw środków dydaktycznych, w tym multimedialny,
- uczniowie migranci otrzymują wsparcie w postaci dodatkowych zajęć edukacyjnych,
- uczniowie wiedzą, że do ich szkoły uczęszczają dzieci z innego kraju.

Problemy zgłaszane przez uczniów:

- uczniowie obserwują u siebie trudności z koncentracją uwagi,
- uczniowie zgłaszają problem radzenia sobie z emocjami,
- uczniowie zgłaszają poczucie niskiej wartości,
- uczniowie obserwują u siebie stres związany ze szkołą oraz nauką,
- uczniowie doświadczają hejtu przez Internet,
- uczniowie obserwują u siebie trudności z nauką.
- uczniowie zgłaszają trudności w relacjach z rówieśnikami (przemoc słowna, obgadywanie, brak życzliwości, ostracyzm),

Problemy zgłaszane przez rodziców:

- rodzice oczekują dodatkowych zajęć/czasu na pracę z nauczycielami na nadrabianie zaległości oraz wsparcia/zrozumienia dziecka,
- rodzice zgłaszają problemy wychowawcze z dziećmi i oczekują wsparcia szkoły w tym zakresie,
- są długie terminy oczekiwania na konsultacje z lekarzem psychiatrą,
- zauważyć można symptomy uzależnienia dzieci od telefonów komórkowych i Internetu,
- rodzice zgłaszają problemy z radzeniem sobie w sytuacjach trudnych u dzieci,
- istnieją przypadki przemocy rówieśniczej,
- rodzice oczekują przede wszystkim zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa podczas przebywania w szkole i na wycieczkach.

Problemy zgłaszane przez nauczycieli:

- należy na bieżąco uświadamiać uczniom konsekwencje wynikające z niewłaściwych postaw koleżeńskich, wskazywać sposoby radzenia sobie z negatywnymi emocjami,
- należy wdrażać uczniów klas starszych do przestrzegania zapisów Statutu dotyczących stroju szkolnego,
- występują pojedyncze przypadki uczniów przejawiających problemy z utrzymaniem dyscypliny podczas lekcji,
- brak jest motywacji u niektórych uczniów do pracy na rzecz własnego rozwoju i nauki,
- niektórzy uczniowie wykazują trudności dydaktyczne wymagające diagnozy w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
- należy edukować rodziców w zakresie kontrolowania dzieci podczas korzystania z Internetu,
- wielu uczniów przejawia problemy z radzeniem sobie w sytuacjach trudnych.

Czynniki ochronne i czynniki ryzyka

Czynniki chroniące:

1. więzi emocjonalne rodziny,
2. aktywność off-line,
3. odporność psychiczna,
4. poszanowanie wartości,
5. posiadanie autorytetów,
6. zainspirowanie nauką, aspiracje edukacyjne,
7. okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć,
8. pozytywy klimat szkoły,
9. więź ze szkołą i nauczycielami,
10. działania prospołeczne,
11. zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy,
12. wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy,
13. przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej,
14. wdrożenie i przestrzeganie procedur dotyczących COVID-19.

Czynniki ryzyka:

1. długotrwała aktywność w mediach elektronicznych, społecznościowych,
2. osłabienie, zanik relacji społecznych,
3. niewłaściwa realizacja ról rodzicielskich,
4. słaba więź dziecko-rodzic,
5. niski poziom umiejętności społecznych i radzenia sobie z emocjami,

6. niepowodzenia szkolne,
7. odrzucenie przez rówieśników,
8. słaba więź ze szkołą,
9. destrukcyjna grupa rówieśnicza.

VIII. Proponowane tematy lekcji wychowawczych

Realizacja tematów z programu „Spójrz inaczej” oraz dodatkowo do wyboru:

1. Akceptacja siebie – moje wady i zalety
2. Sposoby radzenia sobie ze stresem
3. Skutki picia napojów energetycznych
4. Sposoby gospodarowania czasem wolnym
5. Uzależnienie od gier komputerowych, czynności, środków odurzających
6. Sposoby rozwiązywania konfliktów
7. Komunikacja interpersonalna oraz relacje rówieśnicze
8. Zdrowy tryb życia
9. Zaburzenia odżywiania
10. Co nas łączy, co nas dzieli – pasje, zainteresowania, zdolności
11. Tworzymy grupę – zasady, cele, zachowania właściwe i niewłaściwe (luzostwo, donosicielstwo, wyśmiewanie, obgadywanie itp.)
12. Emocje – rozpoznawanie, odreagowywanie
13. Empatia

14. Świat realny i wirtualny, media społecznościowe

15. Bezpieczeństwo w sieci, kultura słowa, hejt